

УНИВЕРСИТЕТ ПО ЗАСТРАХОВАНЕ И ФИНАНСИ

ПРАВИЛНИК ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРАВАТА ВЪРХУ ОБЕКТИ НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ В УНИВЕРСИТЕТА ПО ЗАСТРАХОВАНЕ И ФИНАНСИ

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. (1) Настоящият правилник урежда отношенията, отговорностите и реда за защита, използване, управление и разпореждане с обекти на интелектуална собственост, създадени в рамките на дейността на Университета по застраховане и финанси (УЗФ).

(2) Той се прилага за всички преподаватели, изследователи, административни служители, докторанти и студенти, които създават интелектуални продукти в рамките на дейността на университета или с използване на негови ресурси.

(3) Отношенията по прилагането на правилника се координират от Заместник-ректора по научната дейност на УЗФ.

Чл. 2. Правилникът се основава на принципите на:

1. академична свобода и уважение към авторството;
2. прозрачност и справедливо разпределение на правата;
3. защита на академичната и научната репутация на УЗФ;
4. стимулиране на научната и издателската активност;
5. съответствие със законодателството на Република България и етичните норми на Комитета по етика на публикуването (COPE).

Чл. 3. Този правилник не се прилага за:

1. научни публикации (студии, статии, доклади, учебници, помагала, монографии), издадени от автори на УЗФ при спазване на процедурите по Правилника за издателската дейност, освен ако не са възложени или финансирани от университета;
2. обекти, които представляват класифицирана информация или са предмет на специални договори с държавни органи;
3. интелектуални продукти, създадени извън работно време и без използване на ресурси или средства на университета.

Чл. 4. Основната цел на правилника е да:

1. насърчава създаването и използването на научни и иновационни продукти;
2. осигурява защита и регистриране на авторските права и сродните им права;
3. създава ясна рамка за споделена собственост, комерсиализация и трансфер на знания;
4. съгласува управлението на интелектуалната собственост с академичните издания на УЗФ.

Раздел II. Право на собственост и авторство

Чл. 5. (1) Авторите притежават моралните и неимуществените права върху своите произведения съгласно Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП).

(2) Университетът може да бъде носител на имуществени права върху обекти, създадени:

1. при изпълнение на трудови или служебни задължения, които включват изследователска или творческа дейност;
2. с използване на финансови, материални или технически ресурси на университета;
3. в рамките на проекти, възложени или финансирани от УЗФ или трети лица чрез университета.

Чл. 6. (1) В случаите на съвместно създаване на интелектуален продукт между автор и университета, правата се уреждат с **договор**, който определя:

- дела на всяка страна в собствеността; –
- начина на използване и разпространение; –
- приходите от комерсиализация.

(2) При липса на изрично споразумение, се приема, че УЗФ притежава право на неизключително използване за целите на образователната и научната си дейност.

Чл. 7. (1) Университетът е носител на правата върху обекти, създадени от докторанти или студенти при участие в проекти, използващи ресурси или данни на УЗФ, освен ако в договора не е предвидено друго.

(2) При издания, произтичащи от дисертационни трудове, имуществените права върху публикацията се споделят между автора и университета, съгласно *Статута за монографии*.

Раздел III. Интелектуална собственост върху академични издания

Чл. 8. (1) Всички научни, учебни и информационни издания на УЗФ — включително монографии, сборници, учебници и електронни издания — подлежат на регистрация с уникален ISBN номер, издаден от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“.

(2) Университетът е носител на правата върху издателския формат и дизайна на всички публикации, издадени под неговото лого.

(3) Авторските права върху съдържанието на публикациите принадлежат на авторите, освен ако в издателския договор не е уговорено друго.

Чл. 9. (1) Всички ръкописи, приети за издаване, се публикуват съгласно *Правилника за издателската дейност* и подлежат на двойно рецензиране.

(2) Университетът има право да разпространява електронни версии на изданията си чрез институционалния архив, като гарантира свободен достъп, освен когато договорот предвижда ограничения.

Раздел IV. Приходи и комерсиализация

Чл. 10. (1) Приходите от търговска реализация на интелектуални продукти, създадени при участието на университета, се разпределят, както следва: – за авторите – **60%**; – за университета – **40%**.

(2) В случаите на външно финансиране или съвместни проекти, разпределението се определя с конкретен договор.

Чл. 11. Авторите запазват правото си на възнаграждение и след прекратяване на трудовото им правоотношение с университета, ако техните интелектуални продукти продължават да се реализират търговски.

Раздел V. Етика, прозрачност и контрол

Чл. 12. (1) Всички участници в процеса на създаване и публикуване на интелектуални продукти са длъжни да спазват Етичния кодекс на УЗФ и принципите на COPE.

(2) При съмнение за плагиатство, конфликт на интереси или нарушение на етичните норми, случаят се разглежда от Комисията по академична етика.

Чл. 13. (1) Контролът по прилагането на правилника се осъществява от заместник-ректора по научната дейност.

(2) Центърът за научни изследвания и издателството на УЗФ поддържат регистър на всички обекти на интелектуална собственост, създадени в рамките на университета.

Допълнителни разпоредби

§ 1. „Обект на интелектуална собственост“ включва произведенията по смисъла на Закона за авторското право и сродните му права, изобретенията, полезните модели, търговски марки, промишлени дизайни, бази данни, софтуер, търговска тайна и ноу-хау.

§ 2. „Комерсиализация“ е всяка форма на използване на интелектуални продукти, от която се постигат финансови или имиджови ползи за университета, включително продажба, лицензиране или трансфер на технологии.

Заклучителни разпоредби

§ 3. Неуредените в настоящия правилник въпроси се решават съгласно действащото българско и европейско законодателство и вътрешните актове на УЗФ.

§ 4. Настоящият правилник отменя предишния *Правилник за управление на правата върху обекти на интелектуална собственост във ВУЗФ*, приет с Протокол № 2/04.04.2024 г.

§ 5. Правилникът е приет на заседание на Академичния съвет на Университета по застраховане и финанси, **проведено на 23.06. 2026 г., с Протокол № 02.**